

Roter steeds groter

Herinneringen aan 43 jaren Roter

TH. WESTERBEEK

Roter steeds groter

Herinneringen aan 43 jaren Roter

TH. WESTERBEEK

Hoewel hij dat nog niet zo gemakkelijk vond, beschreef de heer Westerbeek in dit artikel zijn herinneringen aan zijn loopbaan bij de pharmaceutische fabriek Roter. Hij was één van de eerste werknemers en heeft nagenoeg de hele geschiedenis van het bedrijf meegemaakt.

Het echtpaar Rolf von den Baumen-Terwisscha van Scheltinga in de jaren dertig. (Uit: Een halve eeuw Roter, Rotterdam 1988)

De moeilijke beginperiode

We schrijven augustus 1945 en het is enige maanden na het einde van de Tweede Wereldoorlog. Het sterk verarmde Nederland likt zijn wonden als gevolg van bezetting en oorlogshandelingen, die grote materiële schade met zich meebrachten. En dan hebben we het nog niet eens gehad over de verliezen aan mensenlevens. Meer en meer begint het besef door te dringen dat aanpakken prioriteit moet hebben boven de vele straatfeesten die werden gehouden in steden en dorpen hier te lande.

In Hilversum was in 1938 een bedrijfje opgericht door het echtpaar F.W. Rolf von den Baumen en G. Terwisscha van Scheltinga. Zij waren tevens de enige werknemers. De firma Roter, want zo heette het bedrijf, voelde in 1938 de dreiging van oorlog en de grondstoffen moesten uit het buitenland geïmporteerd worden. De voornaamste grondstoffen voor de vervaardiging van maagtabletten waren bismut en magnesium. Bismut werd geïmporteerd uit Polen. Toen in 1940 ook ons land daadwerkelijk in de oorlog betrokken werd, stakte al spoedig de regelmatige aanvoer van de voor Roter maagtabletten benodigde grondstoffen. Roter had het dus moeilijk in die oorlogsjaren, zoals naar het zich laat raden

vele bedrijven! Toen in mei 1945 het einde van de oorlog in Europa een feit werd, was dat een stimulans om wat in 1938 begonnen werd, uit te bouwen en er een succesvol bedrijf van te maken.

Uitbreiding van de firma

Na de oorlog werd begonnen met het werven van arbeidskrachten. Zo werd via het arbeidsbureau een jonge magazijnbediende gevraagd om allerlei werkzaamheden te verrichten. Ik reageerde op de vacature en werd aangenomen. In 1944 was een leeftijdgenoot van mij, genaamd Bertus, bij de firma komen werken. In dat jaar verhuisde Roter van de Middenweg 12 naar

Laanstraat 2. Mijn eerste werkdag was 6 augustus 1945. Het werk bestond o.a. uit het aftellen van tabletten in zakjes en doosjes met ‘handschud-apparaatjes’ van 20 en 40 tabletten voor doosjes waar 40 en 120 tabletten in verpakt werden. Er was nog iets wat die eerste werkdag voor mij onvergetelijk maakte. In de loop van de dag kwam de radio met het nieuws dat op de Japanse stad Hiroshima een atoombom was geworpen. Toen er enige dagen later op Nagasaki nog zo’n bom werd gegooid, gaf ook Japan de strijd op en kwam er ook daar een einde aan de oorlog.

Nu kon het herstel wereldwijd beginnen. Om ons tot Nederland te beperken, zien we dat ook Roter gaandeweg een betere aanvoer van de grondstoffen wist te verkrijgen. Toen in 1947 Roter erkend werd als volwaardig lid van de Pharmaceutische Handelsconventie (PHC), hield de tegenwerking van de gevestigde geneesmiddelenbedrijven, om bijvoorbeeld grondstoffen te verkrijgen, op. Dit betekende dat Roter de kans kreeg zich te nestelen in de geneesmiddelenindustrie. Voordat het bedrijf lid was van de PHC ondervond het veel tegenwerking van de bestaande geneesmiddelenbedrijven, die trachten te voorkomen dat Roter uit zou groeien tot een volwaardige concurrent. Eenmaal lid van de conventie werd deze tegenwerking gestaakt.

Omzien naar ruimere behuizing

Aan het leveren van maagtabletten per postorder aan particulieren kwam een einde vanwege de erkenning door de PHC. Het pas verkregen lidmaatschap stond namelijk niet toe dat er aan particulieren geleverd werd. Het bedrijf mocht enkel de detailhandel en later ook groothandel van producten voorzien. Roter

Groepsfoto met de directie in de fabriek aan de Huygensstraat, oktober 1948. (coll. Th. Westerbeek)

Theus Westerbeek voor de ingang van het kantoor, oktober 1948. (coll. Th. Westerbeek)

De dames van de inpakafdeling, 1950. (coll. Th. Westerbeek)

Al vanaf het begin van de jaren '50 ging het Roterpersoneel jaarlijks een dagje uit. (coll. Th. Westerbeek)

met de directie onderdak vond. Telkens weer moest er personeel geworven worden, gelet op de stijgende omzet van vooral maagtabletten. Naast deze tabletten ging Roter ook andere middelen produceren. Zo kwamen artikelen als Rotercholon – dit was een middel tegen galklachten – en pijnstillers Roterdon op de markt.

De pioniers van de eerste jaren na 1945 wisten ook de nieuwkomers te enthousiasmeren voor het bedrijf. Daarnaast voerde de directie een sociaal beleid. Er werd goed betaald en er was een goede vakantieregeling. Het bedrijf groeide en de firmanten waren blij dat Bertus en ik, beiden van november 1926, niet gelijktijdig werden opgeroepen voor militaire dienst, waartoe wij beiden geschikt werden verklaard bij de keuring in het najaar 1946. Uiteindelijk werd ik buitengewoon dienstplichtig verklaard, waardoor ik niet opgeroepen werd.

Omdat de groei maar doorging werd het nodig een nog groter pand te betrekken.

gaf de nog binnenkomende verzoeken tot levering aan particulieren aan een plaatselijke drogist in Hilversum. Binnen een jaar droogde die vraag op, omdat het bedrijf nu rechtstreeks aan drogistrijen en apotheken overal in het land begon te leveren. Het ruimtegebrek liet zich gelden. Het gebouw in de Laanstraat werd te klein om zowel productieverpakking en administratie te herbergen. Voor de productie en de opslag van grondstoffen werd een pand aan de Huygensstraat aangekocht. In de Laanstraat bleven voorlopig nog de inpakafdeling, administratie en expeditie, totdat in oktober 1948 ook deze afdelingen in een gereedgekomen nieuwbouw, eveneens in de Huygensstraat, tezamen

Dat werd gevonden in de Vogelbuurt, waar in de Arendstraat een gloednieuw pand verrees met de mogelijkheid verder uit te breiden. Het was voor mij bekend terrein – ik groeide er op sinds ik met mijn ouders vanuit Friesland in 1930 naar Hilversum verhuisde.

De komst van P.O.R. en de O.R.

In 1951 werd er voor de eerste keer een uitgaansdag georganiseerd. Het werd zo'n succes dat dit zich nog vele jaren herhaalde. Reeds de eerste keer waren drie touringcars nodig om ieder personeelslid met echtgenoot

mee te nemen naar Avifauna in Alphen a/d Rijn. Er werd een personeelsontspanningvereniging Roter (P.O.R.) opgericht. Er werd voetbal, volleybal en ook tafeltennis gespeeld, zowel onderling als ook in competitieverband met andere bedrijfs-sport verenigingen.

Bij Roter was het wij-gevoel en de saamhorigheid een groot bindmiddel. Het gebouwencomplex aan de Arendstraat groeide maar door. Export naar het nabije en verre buitenland kwam op gang en de verkoopafdeling telde een tiental vertegenwoordigers, waaronder twee artsenbezoekers. Het artikelenassortiment was ook flink uitgebreid. Er werd een ondernemingsraad opgericht als overlegorgaan tussen directie en personeel. Het weekeinde 15/16 maart 1975 werd door mij als ook door velen uit het personeel als een rampweekend ervaren. Plotse-ling overleed 'meneer Rolf', zoals hij genoemd werd. Hij en mevrouw Rolf waren de grondvesters van de fors uitgegroeide onderneming die Roter geworden was! Tot overmaat van ramp overleed diezelfde 15^e maart Geert van Beek, een

Het voetbalelftal van Roter-personeel in 1952. Ge- knield tweede van links is de heer Westerbeek. (coll. Th. Westerbeek)

F.W. Rolf van den Baumen kort voor zijn overlijden in 1975. (coll. Th. Wester- beek)

De fabriek aan de Arend- straat kort na de opening. Aan de kant van de spoor- lijn naar Baarn stond met grote letters de bedrijfs- naam. (coll. Th. Wester- beek)

Personeelsfoto ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan in 1963. (coll. Th. Westerbeek)

voorman van de productieafdeling, als gevolg van een verkeersongeval. Het medeleven met de beide families was groot.

Stabilisatie, fusie en VUT

Vanaf circa 1975 stabiliseerde de ontwikkeling van Roter. Het bedrijf was toonaangevend en stond vooraan waar het betreft de geneesmiddelen verkoop over de toonbank.

Onder invloed van toenemende concurrentie in de branche zowel in binnen- als buitenland werd het noodzakelijk aanzienlijk te investeren in het moderniseren en automatiseringsproces, wat zeer vele miljoenen gulden vergde!

Dit kon allemaal omdat Roter nog steeds een gezond financieel familiebedrijf was. In de tachtiger jaren kwam er een trend in gang dat familiebedrijven opgin-

Roter sponsorde samen met Dextro in 1984 een dameswielrenteam. (Uit: Een halve eeuw Roter)

gen in een groter geheel of fuseerden met soortgelijke bedrijven. Zo ook Roter. De familie Rolf von den Baumen besloot in maart 1988 haar aandelenpakket over te dragen aan de Amsterdamse Kininefabriek ACF, waarmee een einde kwam aan het zelfstandig bestaan van Roter. Binnen de familie was er geen opvolger te vinden die het bedrijf wilde voortzetten. Daarop werd besloten een onderneming te vinden die Roter wilde overnemen. AKZO was in beeld, maar men deed Roter over aan de ACF omdat dat bedrijf volledige werkgelegenheid en het instandhouden van de pensioenvoorziening garandeerde.

Gevoelsmatig was ik niet blij met de overname. Echter in najaar 1987 was ik reeds met de directie overeengekomen dat ik eind 1988 vervroegd zou uittreden. Een genereus gebaar in financiële zin van de familie naar het personeel en gepensioneerden maakte veel goed wat betreft de overgang naar ACF! Zo werd het najaar 1988 en werd mij met mijn gezin een afscheidsreceptie aangeboden in het nabij gelegen restaurant Anna's Hoeve.

Daar werd dubbel en dwars door directie, personeel en zakenrelaties de genegenheid voor mijn persoon en werk gedurende ruim 43 jaren in toespraken tot uitdrukking gebracht. De magazijnbediende/manusje-van-alles van 1945 maakte plaats voor zijn opvolger, die als Hoofd Material Handling was aangeworven via de vakbladen. Ik hoop nog een aantal gezonde jaren te mogen teruggzien op deze voor mij zo belangrijke periode in mijn leven!

Oorkonde voor de heer Th. Westerbeek ter herinnering aan zijn 25-jarig jubileum bij Roter in 1970. Volgens de oorkonde werden er in de periode 1945-1970 in Hilversum 5,42 miljard maagtabletten en 1,52 miljard andere tabletten geproduceerd. (coll. Th. Westerbeek)